

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา อำเภอองาร จังหวัดลำปาง

อติภรณ์ ศรีนนทา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และ คณบดี วิทยาลัยการศึกษาต่อเมือง ได้พิจารณา การศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอท่าว จังหวัดลำปาง” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
พะเยา

.....
(ดร. บรรจง ไชยรินคำ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัตน์)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเมือง

พฤษภาคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าตนเอง ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วง ได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.บรรจง ไชยรินคำ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอด ดจนตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จึงการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จ จ สมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและชี้แนะข้อบกพร่อง เพื่อการปรับปรุงแก้ไข ประกอบด้วย นายวัลลภ ยืนสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอ้ออน นายวีรยุทธ วรรณคิด ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่ฮ่องสอนวิทยา นายสุภณ จิตรรักชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่แก้วกั ที่กรุณาให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จนทำให้การศึกษาครั้งนี้ สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบ พระคุณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา อำเภอองาว จังหวัดลำปาง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความ ร่วมมือ ในการเก็บข้อมูล รวมทั้งผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้เอ่ยนามในครั้งนี ซึ่งได้ให้ ความช่วยเหลือ สนับสนุน ตลอดจนเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการ ศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้า ขอมอบเป็น เครื่องบูชาแต่บิดา มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

อติภรณ์ ศรีนันทา

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอองาว จังหวัดลำปาง
ผู้ศึกษาค้นคว้า	อติภรณ์ ศรีนันทา
ที่ปรึกษา	ดร. บรรจง ไชยรินคำ
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555
คำสำคัญ	การมีส่วนร่วม, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

บทคัดย่อ

การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วม สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอองาว จังหวัดลำปาง ประชากรคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอองาว จำนวน 86 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็น แบบ สอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามปลายเปิด ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากโดยเรียงตามลำดับคือ ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ

สำหรับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ควรจัดอบรมเกี่ยวกับบทบาท และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษา 2) ไม่มีความรู้ในเรื่องงานด้านต่าง ๆ ควรให้ความรู้ในเรื่องงานด้านต่าง ๆ แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนการปฏิบัติหน้าที่ 3) ขาดความเอาใจใส่ในงาน ไม่มีเวลาเพราะต้องหาเลี้ยงครอบครัว ควรให้ค่าตอบแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ตลอดจนสร้างความตระหนัก และหาแนวร่วมในการทำงาน

Title THE PARTICIPATION OF SCHOOL COMMITTEE OF ELEMENTARY EDUCATION, EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOL IN NGAO DISTRICT, LAMPANG PROVINCE

Author Atiporn Srinunta

Advisor Dr. Banchong Chairinkom

Academic Paper Independent Study M.Ed. in Educational Administration, University of Phayao, 2012

Keywords Participation, Educational Opportunity Expansion School

ABSTRACT

The purpose of this independent study was to examine participation, problem condition and suggestion towards the participation of school committee of elementary education of educational opportunity expansion school in Ngao District, Lampang Province. Data were collected from 86 school committee through a questionnaires and analysis by using the descriptive statistics; frequency, percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows; The participation of school committee of elementary education of educational opportunity expansion school in overall was at high level consisting of 4 aspects as follows: general administration, personnel management, academic affairs administration and budgeting.

The problem conditions and the suggestions of the school committee of elementary education of educational opportunity expansion school, it was found that 1)the school committee of elementary education did not know about their roles and duties. Therefore, training towards the responsibilities of the school committee and work manual should be provided before performing their own duties. 2)the school committee of elementary education lacked attention to their tasks.3) Most of the committee members had no time because they had to earn their living. Consequently, there should be compensation for the school committee of elementary education to encourage their moral support, make them realize the mission of the school committee and find more cooperative allies.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	7
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.....	8
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	9
การกำหนดบทบาท หน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	17
แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	26
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากร	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	42
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา	44
5 บทสรุป	52
สรุปผลการวิจัย	52
อภิปรายผลการวิจัย	55
ข้อเสนอแนะ	57
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก	62
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	69

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	21
2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	42
3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอองอาจ จังหวัดลำปาง ทั้ง 4 ด้าน.....	44
4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอองอาจ จังหวัดลำปาง ด้านบริหารงานวิชาการ	45
5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอองอาจ จังหวัดลำปาง ด้านบริหารงานงบประมาณ	46
6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอองอาจ จังหวัดลำปาง ด้านบริหารงานบุคคล	47
7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอองอาจ จังหวัดลำปาง ด้านบริหารงานทั่วไป	48
8 แสดงปัญหาการมีส่วนร่วมและแนวทางแก้ไขของคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอองอาจ จังหวัดลำปาง.....	50

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	18
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	18
3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	18
4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	18
5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	18

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ถือเป็นกฎหมายสูงสุดของการปกครองประเทศได้บัญญัตินโยบายหลักของชาติในด้านสังคมและการเมืองเพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ และให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศเป็นอย่างมาก ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไว้ที่สำคัญ ได้แก่ มาตรา 43 กำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้ จ่ายและการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ จะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ในปัจจุบันได้รับการตอบสนองอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 เพื่อให้เกิดการดำเนินงานเป็น รูปธรรม หลังจากคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน และมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางดำเนินการดำเนินการมากมายและผลวิจัยที่น่าสนคือ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียน ในส่วนที่เป็นโครงสร้างของคณะกรรมการโรงเรียน ปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบที่กำหนดแต่การปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียน ยังเน้นด้านสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนมากกว่ากำหนดนโยบาย และการร่วมพัฒนาการเรียนการสอน จากผลการวิจัยดังกล่าวพร้อมกับการประกาศในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เน้นหลักการ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน การกระจายอำนาจ รวมทั้งการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งพาตนเอง สามารถจัดการศึกษาร่วมกับชุมชนได้ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน โดยคำนึงว่าการจัดการ ศึกษาของชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีบทบาทในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นมากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะเมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติหลักสำคัญการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9(6) กระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมจากบุคคล อ งค์กรชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และสถาบันสังคมอื่น ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของ ชุมชนโดยการจัดกระบวนการ เรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อพัฒนาให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของชุมชน โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่า ปริญญาตรี และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา ในแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำ หน้าที่กำกับ ส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมระดมทรัพยากร บุคคลในชุมชนที่ มีความรู้ความชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษา ในการจัดการศึกษา และระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 38 ได้ระบุบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงาน และบริหารงานทั่วไป ให้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงาน ของสถานศึกษา

ถึงแม้กระทรวงศึกษาธิการ มีการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 พร้อมได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 แต่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ และความเข้าใจในเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษา ยังเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของครูโดยเฉพาะ ผู้ปกครองและชุมชนไม่เกี่ยวข้อง เพราะต้องทำมา หาเลี้ยงชีพจึงไม่มี เวลาเข้ามาช่วยดูแลการกำ หนดนโยบาย และร่วมตัดสินใจด้านการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน เกรงว่ากรรมการสถานศึกษาจะมีอำนาจคอยสั่งการและตรวจสอบการทำงานของตนเอง เคยชินกับวัฒนธรรมแบบสั่งการและการที่ตนเป็นใหญ่ที่สุดในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนบางคน มีทัศนคติที่คับแคบและไม่เปิดใจยอมรับการทำงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษามีหน้าที่แต่การหาเงินทุนการบริจาคทรัพย์สินสนับสนุน นโยบายของรัฐมากกว่าจะเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาแก่โรงเรียน จากสภาพปัญหาดังกล่าว แม้ว่าจะมีกฎหมายทางการศึกษาและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการกระตุ้นและกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ประชาชนขาดความกระตือรือร้นที่จะเสนอตัวเป็นกรรมการหรือ เข้ามาช่วยเหลืองานในด้านต่าง ๆ กับทางโรงเรียน

จากปัญหาและความจำเป็นดังกล่าวนี้ ทำให้รัฐบาลปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะมาตรา 39 ระบุไว้ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อปฏิบัติหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากชุมชนร่วมจัดการศึกษามากขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 5 มาตรา 39 และ 40 ว่าด้วยเรื่องการบริหารและจัดการศึกษากำหนดให้กระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังสถานศึกษาโดยตรงโดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาแต่ละแห่งทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ฉะนั้นรูปแบบการบริหารงานจะมีการเปลี่ยนแปลงโดยการบริหารแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) มาดำเนินการบนพื้นฐานความเชื่อว่าการปรับเปลี่ยนจะมีพลังผลักดันเพียงพอที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น บรรลุผลตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ที่มีความท้าทายและก้าวหน้าในระดับอารยประเทศ สถานศึกษาจะต้องมีโอกาสดัดสินใจ การใช้ทรัพยากรเพื่อการแก้ปัญหาและการจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้เป็นไปตามความจำเป็นของสถานศึกษาเอง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของบุคคลภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง รวมทั้งบิดามารดา ผู้ปกครอง และชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งบุคคลสำคัญที่จะทำให้ การบริหารงานตามแผน นโยบายดังกล่าวบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพคือ ผู้บริหารงานโรงเรียนเป็นผู้นำและผู้แสวงหาความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเน้นรูปแบบการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาในปัจจุบัน และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง การบริหารก็จะเป็นประชาธิปไตย เพราะการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการเป็นรูปแบบที่มีความยืดหยุ่นคือ ความสามารถของบุคลากรมากกว่าสถานภาพของหน่วยงาน จากปัญหาการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการเท่าที่ผ่านมา การเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษานั้นมีปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งจะต้องเน้นเรื่องการกระจายอำนาจให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4 ด้าน

จะเห็นได้ว่าการสนองนโยบายการจัดการศึกษาดำเนินการตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งปรับเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและจัดการของรัฐใหม่ เพื่อให้จัดการศึกษามีอิสระและเสรีมากขึ้น ปรับเปลี่ยนการตัดสินใจจากกรมในส่วนกลาง เป็นการตัดสินใจในพื้นที่ทุกส่วนของสังคม ตั้งแต่ประชาชน ครอบครัว ชุมชน สถาบัน หนทางสังคม องค์กรพัฒนาเอกชนและภาครัฐ มีส่วนร่วมและรับผิดชอบการจัดการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย มีการจัดการศึกษาที่ได้คุณภาพและสร้างความเป็นธรรมแก่คนในสังคมมากขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมและประเทศได้อย่างรวดเร็วตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาระดับการมีส่วนร่วม กำกับติดตาม ส่งเสริม และสนับสนุนในด้านการบริหารงาน วิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานงานทั่วไปในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับไหน และจะสอดคล้องกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546หรือไม่ ตลอดจนเป็นแหล่งข้อมูลพัฒนา ส่งเสริมการทำงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาร่วมกันของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาร่วมกัน ปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยกำหนดประเด็นที่จะศึกษาใน 4 งาน ได้แก่ ด้านบริหารงาน วิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป
2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งสิ้น 87 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เข้าไปมีบทบาทใน 4 งาน ดังนี้

1.1 ด้านบริหารงานวิชาการ หมายถึง เสนอแนะการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ให้คำปรึกษาในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา การให้ความเห็นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เสนอแนะการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น สนับสนุน สรรหาบุคลากรในท้องถิ่นเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อชุมชน รับทราบการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ หมายถึง เสนอแนะจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ เสนอแนะการจัดหาทรัพยากรจัดหาทุนการศึกษา กำกับตรวจสอบการใช้งบประมาณ

1.3 ด้านบริหารงานบุคคล หมายถึง เสนอแนะทางการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ส่งเสริมสนับสนุนจัดหาวิทยากรภายนอก ส่งเสริมสนับสนุนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งที่ปรึกษา เห็นชอบการวางแผนการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรพิจารณาการรับ การโอน การย้ายของบุคลากรพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงาน

1.4 ด้านบริหารงานทั่วไป หมายถึง รวมกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ เห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีให้คำปรึกษาแนะนำและสนับสนุนการดำเนินงาน ให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงาน ส่งเสริมสนับสนุนรณรงค์ให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียน สนับสนุนการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพให้แก่บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน กำกับดูแล รักษาสถานที่ป้องกันทรัพย์สินของสถานศึกษาปรึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เห็นชอบให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ทำกิจกรรม ของสถานศึกษา

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย

2.1 ประธานกรรมการ หมายถึง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 ผู้แทนผู้ปกครอง หมายถึง ผู้แทนของผู้มีรายชื่อเป็น ผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น

2.3 ผู้แทนครู หมายถึง ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนหรือผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษานั้น

2.4 ผู้แทนองค์กรชุมชน หมายถึง ผู้แทนของชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใดที่ดำเนิน กิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ และมีที่ตั้งอยู่ในเขตบริการของสถานศึกษานั้น

2.5 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ผู้แทนเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น

2.6 ผู้แทนศิษย์เก่า หมายถึง ผู้แทนของสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่า หรือบุคคลที่เคยศึกษาจากสถานศึกษานั้น

2.7 ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้นำทางศาสนาผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐเจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการ ึ่งในและนอกเขตบริการของสถานศึกษานั้น

2.8 ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนา หมายถึง พระภิกษุสงฆ์หรือผู้นำทางศาสนาในพื้นที่

2.9 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษานั้น

3. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนผาแดงวิทยา โรงเรียนบ่อสีห์เหลี่ยมวิทยาโรงเรียนแม่ฮ่องสอนวิทยา โรงเรียนแม่เปินวิทยา โรงเรียนบ้านอ้ออน โรงเรียนบ้านบ่อห้อย โรงเรียนบ้านสบพลึง โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 85 และโรงเรียนบ้านแม่ตึบ ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา2554

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ทราบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง เพื่อเข้าใจถึงรูปแบบ กระบวนการในการมีส่วนร่วม

2. ทราบปัญหา และหาแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมการบริหารงานในสถานศึกษา และใช้เป็นแหล่งข้อมูลพัฒนา ส่งเสริมการทำงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าตำรา เอกสารและแนวคิด หลักการเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550
2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญ ที่ร่างโดยความต้องการของประชาชนทั่วประเทศ เป็นการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต สังคม การเมือง การปกครองเป็นอันมาก ทั้งนี้เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ สำหรับในด้านการศึกษานั้น กล่าว ถึงการมีส่วนร่วม มีสาระสำคัญตามมาตราดังนี้

มาตรา 4 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานวัฒนธรรมสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการการสร้างองค์ความรู้จากสภาพ แวดล้อมสังคมการเรียนรู้และปัจจัย เกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้มาตรา 4 ได้ให้ความหมาย ของการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่า

การศึกษาขั้นพื้นฐานหมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 80(4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์การศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานของรัฐ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อม มีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของ ท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพ ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา อบรมของรัฐแต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และ 81 ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม ร่วมเพื่อสนองรับบทบัญญัติใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ดังนี้

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุ คคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและ ส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กร ชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้อ งถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์

และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ

สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำ กว่าปริญญาและสถานศึกษา อาชีวศึกษา อาจมี กรรมการเพิ่มเติมได้ทั้งนี้ ตามกฎหมายกำหนด

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและ กรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งเป็นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของ คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน

มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ชุมชนให้มีส่วนร่วม ในการจัดการการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของ บุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้ เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดการศึกษา

มาตรา 56(2) ให้บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การบริจาค ทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่ สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

1. กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือก ประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 40 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กับมาตรา 8 และมาตรา 38 วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

ผู้ปกครอง หมายความว่า บิดามารดาหรือบิดาหรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจ ปกครองหรือปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ของนักเรียน และให้หมายความ รวมถึงบุคคลที่นักเรียนอยู่ด้วยเป็นประจำ หรือที่นักเรียนอยู่รับใช้การงาน

ครู หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐ

สถานศึกษา หมายความว่า โรงเรียน วิทยาลัยหรือหน่วยงานการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับงบประมาณจากรัฐแต่ละแห่ง ยกเว้นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและศูนย์การเรียนรู้

สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายความว่า สถานศึกษาที่มีนักเรียน ไม่เกินสามร้อยคน

สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายความว่า สถานศึกษาที่มีนักเรียน เกินกว่าสามร้อยคนขึ้นไป

องค์การชุมชน หมายความว่า ชุมชนหรือองค์กรที่มีประชาชนรวมตัวกันไม่น้อยกว่าสิบห้าคน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลาไม่ น้อยกว่าหนึ่งปี มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษารับรอง และมีที่ตั้งแน่นอนอยู่ในท้องที่ตำบล หรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียน ในสถานศึกษาหรือท้องที่สถานศึกษาตั้งอยู่

ศิษย์เก่า หมายความว่า ผู้ที่สถานศึกษารับรองว่าสำเร็จการศึกษาจากหรือเคยศึกษา ในสถานศึกษานั้น

คณะกรรมการ หมายความว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่ง

ผู้อำนวยการ หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่ละแห่ง

ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานศึกษาตั้งอยู่

ข้อ 2 ในสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๑ คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน ๑๕ คน ประกอบด้วย

(1) ประธานกรรมการ

(2) กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวนหนึ่งคน

(3) กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวนหนึ่งคน

(4) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนหนึ่งคน

(5) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนหนึ่งคน

(6) กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวนหนึ่งคน

(7) กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนา ในพื้นที่

จำนวนหนึ่งรูปหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนสองรูปหรือสองคนสำหรับ สถานศึกษาขนาดใหญ่

(8) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กและจำนวนหกคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่

(9) ผู้อำนวยการ เป็นคณะกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 3 ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ 2(2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(3) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(4) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(5) ไม่เป็นคู่สัญญาจ้างกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานั้น

ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามตาม (5) ต้องการจากการเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบกิจการหรือการใด ๆ ที่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวแล้วต่อผู้อำนวยการภายในสิบห้าวัน นับแต่วันได้รับแต่งตั้ง หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ

ข้อ 4 นอกจากคุณสมบัติตามข้อ 3 แล้ว

(1) กรรมการตามข้อ 2 (3) ต้องเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนบ้านนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

(2) กรรมการตามข้อ 2(3) ต้องเป็นครู

(3) กรรมการตามข้อ 2(4) ต้องไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

(4) กรรมการตามข้อ 2(6) ต้องเป็นผู้ที่เคยศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษา และต้องไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้าง ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษา

(5) กรรมการตามข้อ 2(6) ต้องไม่เป็นกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เกินกว่าสามแห่งขึ้นไปในเวลาเดียวกัน และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้าง หรือลูกจ้างของสถานศึกษาที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

ข้อ 5 ให้ผู้อำนวยการดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(1) ในการสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2(3)(3) และ (6) ให้บุคคลแต่ละประเภทเสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ 3 และข้อ 4 จากนั้นให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือประเภทละหนึ่งคน ทั้งนี้โดยให้แต่ละประเภทแยกกันดำเนินการ

(2) ในการสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2(4) ให้องค์กรชุมชนเสนอชื่อที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ 3 และข้อ 4 จากนั้นให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือจำนวนหนึ่งคน

ในกรณีไม่มีองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบล หรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียน ในสถานศึกษาหรือตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่ หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับเลือกเป็นกรรมการให้ผู้อำนวยการสรรหาผู้แทนองค์กรในชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงใกล้เคียง หรือในท้องที่ตำบลหรือแขวงของเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กรชุมชนในสถานศึกษานั้น

(3) การสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2(5) ให้ดำเนินการโดยสภาขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

(4) การสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2(8) ดำเนินการโดยการพิจารณาร่วมกันของผู้ที่ได้รับการสรรหาและได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ ตามข้อ 2(2) (3) (4) (5) (6) (7) และกรรมการตามข้อ 2(9) ให้ได้จำนวนสองคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนเจ็ดคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่

(5) การสรรหาและเลือกประธานกรรมการ ให้ผู้ได้รับเลือกให้ เป็นกรรมการตามข้อ 2(2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) และกรรมการตามข้อ 2(9) ร่วมกันเลือกประธานกรรมการจากผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(6) ให้ผู้อำนวยการเสนอรายชื่อที่ได้รับการสรรหาและได้รับเลือกตาม (1) ถึง (5) ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการ

ข้อ 6 หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและการเลือกกรรมการ นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตามประกาศของสถานศึกษา

ข้อ 7 ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ 2(2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

นอกจากพ้นตำแหน่งตามวาระ ประธานกรร มการและกรรมการตามข้อ 2(2)(3) (4) (5) (6) (7) และ (8) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ ทำให้เสื่อมเสีย ต่อสถานศึกษาหรือด้อยความสามารถ

(4) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 3 หรือข้อ 4

(5) พ้นจากการเป็นพระภิกษุ เฉพาะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนที่เป็นพระภิกษุสงฆ์

ข้อ 8 ในกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ(2) (3) (4) (5) (6) (7) หรือ (8) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหาหรือแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการ แทนภายในเก้าสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยสิบวันจะไม่ดำเนินการก็ได้ ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งเป็นตัวแทน

ในกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคหนึ่งจะพ้นจากตำแหน่งตาม วาระให้ดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ภายในเก้าสิบวันครบวาระ และให้ผู้ ซึ่งพ้นตำแหน่งตาม วาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการ และกรรมการซึ่งแต่งตั้งใหม่เข้ามารับหน้าที่

ข้อ 9 สถานศึกษาที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างจาก สถานศึกษา ชั้นพื้นฐานโดยทั่วไป ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาได้ครบองค์ประกอบตาม กฎกระทรวงนี้ การกำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวน กรรมการในแต่ละลักษณะ และประเภทของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการประกาศให้สถานศึกษาใดเป็นสถานศึกษาที่มีสภาพและ ลักษณะการปฏิบัติแตกต่างสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโดยทั่วไป

ข้อ 10 ในวาระเริ่มแรกให้ผู้อำนวยการดำเนินการสรรหา และเลือกประธานกรรมการ และกรรมการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ 11 ในวาระเริ่มแรกกรรมการตามข้อ 2(3) ยังไม่ต้องมีใบประกอบวิชาชีพจนกว่า ครุสภาจะกำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา

ข้อ 12 ให้เลขาธิการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจตีความ และวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติ หรือการดำเนินการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้

2. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานศพ2543 เพื่อให้การบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2543 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงได้กำหนดองค์ประกอบ บทบาทหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

2.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการ

ให้มี คณะกรรมการอย่างน้อยสถานศึกษาละเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน

ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้แทนผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้แทนของผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้นจำนวนไม่เกินสองคน

2.1.2 ผู้แทนครู ได้แก่ ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนผู้ช่วยผู้บริหาร สถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

2.1.3 ผู้แทนองค์กรชุมชน ได้แก่ ผู้แทนชมรม สมาคม มูลนิธิองค์กรชุมชนหรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใดที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะและมีที่ตั้งอยู่ในเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

2.1.4 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้แทนของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นจำนวนไม่เกินสองคน

2.1.5 ผู้แทนศิษย์เก่า ได้แก่ ผู้แทนสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่าหรือบุคคลที่เคยศึกษาจากสถาบันนั้น จำนวนไม่เกินสองคน

2.1.6 ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารสถานประกอบการอาหารทั้งในและนอกบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสี่คน ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการและให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งใน 1) 3) 4) 5) และ 6 เป็นประธานและอีกคนหนึ่งเป็นรองประธาน

ให้คณะกรรมการ กำหนดจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการ เพื่อให้มาซึ่งคณะกรรมการตามข้อ 1 โดยคำนึงถึงจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นสตรี จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของคณะกรรมการทั้งหมด

2.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ให้สถานศึกษาประกาศรับสมัครผู้แทน เพื่อให้คณะกรรมการอย่างนี้ สถานศึกษาละเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน โดยคำนึงถึงจำนวน สัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นสตรี จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของคณะกรรมการทั้งหมด

2.2.2 ให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ 1) ให้ได้จำนวนตามที่กำหนด องค์ประกอบไว้

2.2.3 ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกตามข้อ 2) และผู้บริหารสถานศึกษาเสนอรายชื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิตามที่ตนเห็นสมควร จำนวนสองเท่าของผู้ที่ได้รับการคัดเลือก ให้ที่ประชุมคัดเลือก ให้ได้จำนวนที่กำหนด

2.2.4 ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำรายชื่อเสนอผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ลงนาม แต่งตั้ง

ในกรณีไม่มีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้แทนในองค์ประกอบใด ให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อบุคคลในองค์ประกอบนั้นจำนวนสองเท่า ของจำนวนที่กำหนดไว้ ให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้

ในกรณีที่มีผู้สมัครคัดเลือกในองค์ประกอบใดไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเท่าที่มีอยู่ในองค์ประกอบนั้น แล้วให้ คณะกรรมการเสนอรายชื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือตามจำนวนที่กำหนด

ในกรณีที่มีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกในองค์ประกอบใดมีจำนวนเท่ากับ คณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกดังกล่าวเป็นกรรมการ ในองค์ประกอบนั้น

2.3 คุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.1 เป็นผู้สนใจในการพัฒนาการศึกษา

2.3.2 เป็นผู้มีความประพฤติดี

2.3.3 ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

2.3.4 ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดเว้นแต่เป็นโทษสำหรับ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

2.3.5 ผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปหนึ่งระดับ เป็นผู้ลงนามในการแต่งตั้งและอนุญาตการลาออกของคณะกรรมการ

2.3.6 คณะกรรมการ มีวาระในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งได้มาตามระเบียบในวาระแรก เมื่อครบกำหนดสองปีให้จับสลากออกกึ่งหนึ่ง ในกรณีที่เป็นการเพิ่มเป็นหนึ่งคน ยกเว้นกรรมการและเลขานุการ

ให้สถานศึกษาดำเนินการสรรหากรรมการทดแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ โดยให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระในวรรคหนึ่งและวรรคสามให้ดำเนินการภายในสี่สิบห้าวันนับจากวันที่ครบวาระหรือครบกำหนดแล้วแต่กรณี

ให้ดำเนินการสรรหา คัดเลือก และแต่งตั้งภายในเก้าสิบวันในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังไม่ได้มีการตั้งคณะกรรมการใหม่ให้กรรมการชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะได้มีการประกาศแต่งตั้งกรรมการใหม่

2.3.7 การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- 1) ออกตามวาระ
- 2) ตาย
- 3) ลาออก
- 4) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ
- 5) เป็นบุคคลล้มละลาย
- 6) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- 7) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- 8) พ้นจากตำแหน่งในสถานศึกษานั้น สำหรับกรรมการที่เป็นผู้แทนครูและผู้บริหารสถานศึกษา
- 9) พ้นจากสถานภาพการเป็นผู้ปกครองนักเรียนของสถานศึกษานั้นสำหรับกรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง
- 10) พ้นจากสถานภาพการเป็นผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- 11) คณะกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามมีมติให้ออก ยกเว้นกรรมการและเลขานุการ

2.3.8 การประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องมีการประชุมอย่างน้อย ภาคเรียนละ 2 ครั้ง โดยการดำเนินการประชุมคณะกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดซึ่งให้มีกรรมการเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ในขณะนั้น และให้มีผู้แทนของนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของนักเรียนโดยตรงให้รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย

ให้ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการประชุมต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปหนึ่ง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการประชุม

การกำหนดบทบาท หน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. หน้าที่ และแนวปฏิบัติตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 นี้ ใช้บังคับสำหรับสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ จนกว่าจะได้มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตาม บทบัญญัติแห่งราชบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พศ. 2542 ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระเบียบนี้ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้อำนวยการสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดซึ่งได้กำหนดหน้าที่และแนวปฏิบัติตามระเบียบฯ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่ดังนี้

1.1.1 แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อกำหนดจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการสถานศึกษา ให้มีคณะกรรมการอย่างน้อยเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน

1.1.2 ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษา โดยตำแหน่ง

1.1.3 ดำเนินการสรรหากรรม การสถานศึกษาจากกลุ่ม มบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 5-10 คน ยกเว้นผู้ทรงคุณวุฒิ

1.1.4 ดำเนินการร่วมกับผู้แทนจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับคัดเลือกเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน 8 คน แล้วคัดเลือกให้เหลือกึ่งหนึ่ง

1.1.5 ดำเนินการร่วมกับผู้แทนที่ได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มต่าง ๆ คัดเลือกกรรมการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิหนึ่งคนเป็นประธานกรรมการ

1.1.6 จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนำเสนอให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

1.1.7 ดำเนินการให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง และรายงานการประชุมต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอภายใน

1.1.8 การดำเนินการสรรหาการทดแทนและนำรายชื่อเสนอหัวหน้าประถมศึกษาอำเภอเพื่อลงนามแต่งตั้งในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาชุดเดิมต้องพ้นจากตำแหน่งตามวาระแรกเมื่อครบกำหนด 2 ปี ภายใน 45 วัน และในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในองค์ประกอบใดว่างลงก่อนครบวาระเกินกว่า 90 วัน ให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการให้สถานศึกษาดำเนินการภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง และให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของคณะกรรมการที่ทดแทน

1.2 คณะกรรมการสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1.2.1 กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา

1.2.2 ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

1.2.3 ให้ความเห็นชอบการทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

1.2.4 กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

1.2.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

1.2.6 ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

1.2.7 เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านวิชาการ งบประมาณ งานบริหารงานบุคคลและงานบริหารทั่วไป

1.2.8 ส่งเสริมการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ด้านวิชาการภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ

1.2.9 ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน

1.2.10 ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา

1.2.11 แต่งตั้งที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ

1.2.12 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด

2. บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2545

- 2.1 กำหนดพันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา
- 2.2 กำหนดนโยบายการพัฒนา การดำเนินการตามแผนพัฒนาและการประเมินผลงานสถานศึกษา
- 2.3 ส่งเสริม สนับสนุนกิจการต่าง ๆ ของสถานศึกษา
- 2.4 ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการดำเนินงาน ของสถานศึกษาในด้าน การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาสุขภาพอนามัยของนักเรียน การระดมทรัพยากร การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสืบสานศิลปะ และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- 2.5 ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2.6 ให้คำแนะนำและตกลงต่อรองการแต่งตั้งข้าราชการครูหรือครูพิเศษโดยปรึกษา ร่วมกับคณะกรรมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่นําร่องปฏิรูปการศึกษา
- 2.7 ให้คำแนะนำในการแต่งตั้งบุคลากรทางการศึกษาอื่นโดยปรึกษาร่วมกับ คณะกรรมการ ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่นําร่องปฏิรูปการศึกษา
- 2.8 กำหนดนโยบายการรับนักเรียนคณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นําร่องปฏิรูปการศึกษา
- 2.9 กำหนดตารางเวลาภาคการศึกษาและตารางสอนตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่นําร่องปฏิรูป การศึกษา กำหนดไว้
- 2.10 อนุมัติทางเลือกเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับโรงเรียนภายใต้กรอบของหลักสูตร การศึกษาระดับชาติและท้องถิ่น
- 2.11 อนุมัตินโยบายกิจกรรมร่วมหลักสูตร
- 2.12 อนุมัติระเบียบปฏิบัติของข้าราชการครู พนักงานและผู้เรียนตามแนวทาง ที่ กระทรวง ศึกษาธิการและคณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่นําร่อง ปฏิรูป การศึกษาวางไว้
- 2.13 กำหนดแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินผล การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในภาพรวม
- 2.14 กำหนดแผนการเตรียมสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก
- 2.15 ระดมเงินและทรัพยากรทางการศึกษาอื่น ๆ

- 2.16 กำกับ ดูแล ควบคุมการใช้เงินและการบริหารจัดการกองทุนต่าง ๆ
- 2.17 กำกับ ดูแล การจัดซื้อหนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ
- 2.18 กำกับ ดูแล การใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค
- 2.19 บำรุงรักษาอาคารและสถานที่ตลอดจนทรัพย์สินอื่น ๆ ของโรงเรียน
- 2.20 รายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองทราบ
- 2.21 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 2.22 ให้บริการแก่เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น
- 2.23 จัดให้มีกิจกรรมด้านสังคมสันตนาการสุขอนามัยและโภชนาการร่วมกับชุมชน
- 2.24 พิทักษ์สิทธิเด็กพิการ ด้อยโอกาส หรือมีความสามารถพิเศษ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สุพัตร์ พิบูลย์, 2554)

1. กำกับการดำเนินการของสถานให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา
3. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา ตามที่กฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษากำหนด
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
<p>1. ด้านวิชาการ</p> <p>1.1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้อง กับหลักสูตรสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและ ความต้องการของชุมชน</p> <p>1.2 จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอนที่เห มาะสม และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่าง ของสถานศึกษา ต่อเนื่อง</p> <p>1.3 จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและรายงานผลการประเมินให้ คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ</p>	<p>1. ด้านวิชาการ</p> <p>1.1 ให้ความเห็นข้อเสนอแนะการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐานและ ความต้องการของผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>1.2 ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมสนับสนุน ในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาต่อเนื่อง</p> <p>1.3 รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การจัดระบบและการดำเนินการตามระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา</p>
<p>2. ด้านงบประมาณ</p> <p>2.1 จัดตั้งรับผิดชอบการใช้จ่าย งบประมาณ ของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p> <p>2.2 ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และ แนวปฏิบัติ ฯลฯ เกี่ยวกับการบริหารการเงิน และการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของ สถานศึกษา ทั้งนี้ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p>	<p>2. ด้านงบประมาณ</p> <p>2.1 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การจัดตั้งและการใช้จ่ายงบประมาณของ สถานศึกษา</p> <p>2.2 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออก ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดราย ได้จากทรัพย์สินของสถาน ศึกษาหรือปฏิบัติ หน้าที่อื่น เกี่ยวกับเรื่องนี้ ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>3. ด้านการบริหารงานบุคคล</p> <p>ดำเนินการตามที่กฎ หมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนด</p>	<p>3. ด้านการบริหารงานบุคคล</p> <p>ปฏิบัติตามที่กฎ หมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>
<p>4. ด้านการบริหารทั่วไป</p> <p>4.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของ สถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและ แผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความ ต้องการของชุมชน และท้องถิ่น</p> <p>4.2 ดำเนินการและกำกับ ติดตามและ ประเมินผลงานตามแผนงาน โครงการของ สถานศึกษา</p>	<p>4. ด้านการบริหารทั่วไป</p> <p>4.1 ให้ความเห็น เสนอแนะและให้ปรึกษา ในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและ แผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความ ต้องการของชุมชน และท้องถิ่น</p> <p>4.2 รับทราบ ให้ความเห็นและขอเสนอแนะ ในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและกิจการของสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับ กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจน นโยบาย และแผน ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความ ต้องการของชุมชน และท้องถิ่น และรายงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สู่สถานศึกษา มาปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประการ คำสั่ง ฯลฯ</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	บทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4.3 ระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา รวมทั้ง ปกครอง ดูแลบำรุงรักษา ใช้ และ จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ สถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด	4.3 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษารวมทั้ง ปกครอง ดูแลบำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ สถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด
4.4 ออกระเบียบ ข้อบังคับประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตาม กฎหมาย ระเบียบ ประการ ฯลฯ กำหนด	4.4 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้ คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงาน ด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด
4.5 ส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนและ สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ใน ชุมชนและท้องถิ่น	4.5 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้ คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็ง ในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับ สถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น
4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่น ที่เกี่ยวกับกิจการ ของสถานศึกษาหรือตามที่ได้รับ มอบหมายและตามที่ กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด	4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับกิจการของ สถานศึกษาหรือตามที่ได้รับมอบหมาย และตามที่ กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่มา: สำนักคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547

3. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546

สรุปบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สมาคมรองผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย 2551, สื่อออนไลน์) ดังนี้

3.1 การบริหารวิชาการ

3.1.1 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในกา รพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

3.1.2 ให้ข้อเสนอแนะและส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.1.3 รับทราบ ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.1.4 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

3.1.5 ให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะ และเข้าร่วมในการเรียนการสอน

3.2 การบริหารงบประมาณ

3.2.1 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งและการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา

3.2.2 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน การจัดหา รายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา หรือปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศฯ กำหนด

3.2.3 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะช่วยระดมทรัพยากรมาพัฒนาโรงเรียนในทุกด้าน

3.2.4 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และช่วยตรวจสอบและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบ และแนวปฏิบัติให้เกิดประโยชน์กับเด็กมากที่สุด

3.3 การบริหารงานบุคคล

3.3.1 เสนอแนะและให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครู

3.3.2 ให้ข้อเสนอแนะและประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครู

3.3.3 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมพัฒนาครูในทุกด้าน

3.3.4 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของครู และสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม

3.3.5 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และร่วมกิจกรรมเสริมสร้างขวัญ กำลังใจครู

3.4 การบริหารทั่วไป

3.4.1 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น

3.4.2 รับทราบ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น

3.4.3 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน และการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา หรือ ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศฯ กำหนด

3.4.4 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการออกระเบียบข้อบังคับ ประกาศแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ กำหนด

3.4.5 ให้ความเห็นข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็ง ในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น

3.4.6 ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองได้ตาม กรอบที่ กฎหมายกำหนด ดังนั้นความหลากหลายของ บุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ จึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ บุคคลที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญต่อการ จัดการศึกษาดังนี้

1. ผู้แทนผู้ปกครอง เป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพทางการศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนทั้งในส่วนที่คาดหวังและสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและ ร่วมมือกับครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ผู้แทนครู เป็นผู้ที่มีความชำนาญในสายอาชีพครูมีความสำคัญต่อการนำ เสนอ ข้อมูลด้านกระบวนการเรียนรู้ ปัญหา และความต้องการการสนับสนุนช่วยเหลือ รวมทั้ง รายงานผลการจัดการศึกษา

3. ผู้แทนองค์กรชุมชน เป็นผู้สะท้อนสภาพของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของชุมชน และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาทั้งในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้

4. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการที่ครอบคลุมทั้งพื้นที่บริการของสถานศึกษาและมีความสำคัญต่อสถานศึกษาอย่างยิ่งในเรื่อง การขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ ทรัพยากรทางการจัดการศึกษา และเชื่อมโยงแผนพัฒนาการศึกษากับแผนพัฒนาท้องถิ่น

5. ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา เป็นผู้สะท้อนภาพของความรัก ความศรัทธา ความภาคภูมิใจต่อสถาบันการศึกษาที่ตนได้รับการศึกษา ช่วยจรรโลงคุณค่าของสถาบันไปสู่ศิษย์รุ่นหลังให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเช่นกัน

6. ผู้แทนภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ เป็นผู้นำเสนอและเติมเต็มข้อมูลด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนาซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม

7. ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ที่จะช่วยเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุมในทุกๆ ด้านอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

8. ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะกรรมการและเลขานุการ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญที่จะสะท้อนภาพของการบริหารจัดการ ผู้ช่วยเหลือให้คำปรึกษา สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นการทำงาน ทบทวนรายงาน สะท้อนความคิดเปิดโอกาสให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มได้แสดงบทบาทอย่างเต็มที่ จัดเตรียมการประชุม บันทึกการประชุม รายงานผลการประชุมและสนับสนุนด้านอุปกรณ์ ห้องประชุม วัสดุใช้สอย รวมทั้งการพิจารณานำมติ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติ

แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม วรเวรรณ เกื้ออนาดี (2544, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง กระบวนการทำงานที่ บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง การดำเนินงานขององค์กรทุกขั้นตอน ด้วยความเข้าใจ เต็มใจ และสบายใจ เพื่อให้งานบรรลุ จุดมุ่งหมายตามที่กลุ่มต้องการและทำให้บุคลากรเหล่านั้นเกิดความรู้สึก ร่วมคิด ร่วมรับผิดชอบ

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทในการจัดการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา กำหนดนโยบาย แผนพัฒนาสถานศึกษา ให้ความช่วยเหลือและเสนอแนะแนวทางจัดการศึกษา เป็นตัวแทนแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหว การดำเนินงานของสถานศึกษาให้ประชาชนรับทราบ ประสานงานความร่วมมือระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา ดังที่สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 10) ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา ทางด้านนโยบาย แผนพัฒนาสถานศึกษา การบริหารงานบุคคล ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 9-10) กล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน องค์กร เอกชน ท้องถิ่น ครู ซึ่งรวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2550, หน้า 9-11) กล่าวถึงผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนได้ส่วนเสียกับการตัดสินใจต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา การกระจายอำนาจการศึกษาให้สำเร็จและส่งผลดีต่อคุณภาพการศึกษา และการเรียนการสอน จะต้องดำเนินการดำเนินการบนพื้นฐานฉันทานุมัติ จากผู้มีส่วนร่วม หรือผู้เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาในลักษณะการมีส่วนร่วมแบบคณะกรรมการบริหาร มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัย สั่งการ หรือการตัดสินใจในงานสำคัญและงานตามภารกิจ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านงานบุคคลและด้านบริหารทั่วไป ลักษณะการมีส่วนร่วมแบบคณะกรรมการที่ปรึกษา มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา สนับสนุน ส่งเสริมการบริหารงานแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีหน้าที่ในการตัดสินใจ ตลอดจนการดำเนินงานหรือร่วมงานในบางเรื่องให้ความร่วมมือในการระดมทรัพยากรให้สถานศึกษาเกิดความคล่องตัวในการบริหารงานมากที่สุด

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พศ. 2542 หมวดที่ 5 มาตรา 39 และ 40 ว่าด้วยเรื่องการบริหารและจัดการศึกษากำหนดให้กระจายอำนาจการบริหาร และจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังสถานศึกษาโดยตรงโดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาแต่ละแห่งทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ฉะนั้นรูปแบบการบริหารงานจะมีการเปลี่ยนแปลงโดยนำการบริหารแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) มาดำเนินการบนพื้นฐานความเชื่อว่าการปรับเปลี่ยนจะมีพลังผลักดันเพียงพอที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น บรรลุผลตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ที่มีความท้าทายและก้าวทันในระดับอารยประเทศสถานศึกษาจะต้องมีโอกาสในการตัดสินใจ การใช้ทรัพยากรเพื่อ

การแก้ปัญหาและการจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้เป็นไปตามความจำเป็นของสถานศึกษาเอง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปรับปรุงคุณภาพ การดำเนินงานของสถานศึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของบุคลากร ภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง รวมทั้งติดตามตรวจสอบ และชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งบุคคลสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานตามแผน นโยบายดังกล่าวบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพคือ ผู้บริหารงานโรงเรียนเป็นผู้นำและผู้แสวงหาความร่วมมือจากทุกฝ่ายโดยเน้นรูปแบบการบริหาร ในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาในปัจจุบัน และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง การบริหารก็จะเป็นประชาธิปไตย เพราะการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการ เป็นรูปแบบที่มีความยืดหยุ่นคือ ความสามารถของบุคลากรมากกว่าสถานภาพของหน่วยงาน จากปัญหาการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการเท่าที่ผ่านมา การเข้ามามีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษานั้นมีปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งจะต้องเน้นเรื่อง การกระจายอำนาจให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วม ร่วมในการตัดสินใจ 4 ด้าน โดยบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน หลักการสำคัญในการบริหารแบบ School Board Management โดยทั่วไปได้แก่

1.1 หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความ เชื่อว่า โรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก

1.2 หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา มากขึ้น

1.3 หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษา (Return Power to people) ในอดีตการจัดการศึกษาจะทำกันหลากหลาย บางแห่งก็ให้วัด หรือองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมา มีการรวมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษาแต่เมื่อประชาชนเพิ่มมากขึ้น ความเจริญต่าง ๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็วการจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้า และไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง

1.4 หลักการบริหารเอง (Self Managing) ในระบบการศึกษาทั่วไปมักจะกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัตินโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริงสำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธีการที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมายแล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบในการดำเนินงานซึ่งดำเนินการได้หลากหลาย ด้วยวิธีการที่แตกต่าง แล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างกำหนดมาจากส่วนกลางไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

1.5 หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหาร และจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและเป็นไปตามนโยบายของชาติ

2. แนวคิดการมีส่วนร่วม

แนวคิดการมีส่วนร่วมของโคเฮน และ อัทสอพพ์ (อ้างอิงใน สุทัศน์ ทาวงศ์มา, 2544, หน้า 7-9) ได้เสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน คือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบ หรือกำหนดระบบของโครงการ เป็นการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาโดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหา ซึ่งในขั้นตอนนี้ได้แบ่งย่อยออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

2.1.1 การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (Initial Decision) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริงซึ่งเป็นวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

2.1.2 การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ (Ongoing Decision) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

2.1.3 การมีส่วนร่วมในขั้นการตัดสินใจปฏิบัติการ (Operation Decision) เป็นการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงาน หรือกลุ่มที่รวมตัวกันตามประเพณี เช่น กลุ่มสตรีหรือกลุ่มหนุ่มสาว เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิก ร่วมดำเนินการคัดเลือกผู้นำ และการสร้างพลังอำนาจในแก๊งค์กร

2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงานและเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

2.2.1 การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource Contribution) ได้แก่ การมีส่วนร่วมสละแรงกาย การสละเงิน การให้วัสดุอุปกรณ์ และการให้คำแนะนำซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ จะให้ด้วยความเต็มใจ

2.2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน (Administration and Coordination) จะมีส่วนร่วมโดยวิธีการจ้างบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการฝึกอบรมผู้ที่เข้าปฏิบัติในโครงการหรือการให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และเป็นผู้ประสานงานในโครงการด้วย

2.2.3 การมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการมักพบว่ามีลักษณะเป็นการบังคับให้เข้าปฏิบัติในโครงการมากที่สุด การมีส่วนร่วมโดยการบังคับให้ปฏิบัติจะต่างจากการให้ความร่วมมือ เพราะการบังคับให้ทำนั้น ผลประโยชน์ (Benefits) จะไม่ใช่เป็นสิ่งที่สำคัญ แต่ถ้าเป็นการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจนั้นจะมีการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับหลังเกิดการมีส่วนร่วมด้วย

2.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits) แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนคือ

2.3.1 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Material Benefits) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเพิ่มผลผลิต รายได้ หรือทรัพย์สิน

2.3.2 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม (Social Benefits) ได้แก่ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น โรงเรียน สถานที่สาธารณะ หรือส่วนกลางของชุมชน เช่น การเพิ่มคุณภาพชีวิต การเกิดระบบน้ำประปา

2.3.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในดี านบุคคล (Personal Benefits) ได้แก่ ความนับถือตนเอง (Self-Esteem) พลังอำนาจทางการเมือง (Political Power) ความคุ้มค่าของผลประโยชน์ (Sense of Efficacy)

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป แต่การมีส่วนร่วมในขั้นนี้ส่วนใหญ่บทบาทดังกล่าวจะเป็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐโดยจะเป็นการประเมินผลของงบประมาณที่จัดสรรนั้นนำไปใช้อย่างไร บางกรณีแม้แต่เจ้าหน้าที่เองยังไม่มีโอกาส เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนดังกล่าว การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนี้จะเห็นถึงอิทธิพลของพลังงานความคิดของมวลชนที่จะทำให้โครงการพัฒนาหรือสามารถนำประยุกต์ใช้ต่อไป

วรวรรณ ตันหาเสน (2546, หน้า 6-7) ซึ่งให้เห็นกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งเขาเรียกว่าเป็นขอบเขตของการมีส่วนร่วม 6 แบบ คือ

- 2.4.1 การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของชุมชน
- 2.4.2 การมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางดำเนินการ ให้บรรลุผลในการแก้ปัญหา
- 2.4.3 การมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทั้งในและนอกชุมชน
- 2.4.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนที่กำหนด
- 2.4.5 การมีส่วนร่วมควบคุม ติดตามและประเมินผล
- 2.4.6 การมีส่วนร่วมจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดอย่างยุติธรรม

กระบวนการมีส่วนร่วมดังกล่าว จะเน้นการตัดสินใจของชุมชนและกลุ่มเป็นประการสำคัญ การมีส่วนร่วมมี 2 นัย คือ มติการมีส่วนร่วม และบริบท หรือสภาพปัจจัยสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในแง่บริบท ได้แก่ ลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และวิธีการเข้ามีส่วนร่วม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจูงใจ ลักษณะการร่วม ขอบเขต ระยะเวลา หรือลักษณะกิจกรรมที่เข้าร่วม ตลอดจนจนผลของการมีส่วนร่วม

3. ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Hierarchy of needs theory)

ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ เป็นทฤษฎีดั้งเดิมเกี่ยวกับการจูงใจ ให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุความสำเร็จด้วยการจูงใจบุคคล โดยคำนึงถึงความจำเป็นพื้นฐาน ของมนุษย์เป็นหลัก อับราฮัม เอช มาสโลว์ (Abraham H. Maslow) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์จะมีความต้องการปัจจัยต่าง ๆ ที่ไม่มีที่สิ้นสุดตามลำดับ ดังนี้

3.1 ความต้องการพื้นฐาน ทางกายและชีวภาพ ถือเป็นปัจจัย ในขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน เพื่อการดำรงอยู่และความอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ อาหาร น้ำ ความอบอุ่น ที่อยู่อาศัย การพักผ่อน การนอน การขับถ่าย และเรื่องเพศ

3.2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยเป็นความต้องการที่เป็นอิสระจากภัยอันตรายทางด้านร่างกาย ความกลัวต่อการสูญเสียงาน ทรัพย์สิน ๆ อาหาร และที่อยู่อาศัย

3.3 ความต้องการทางสังคม ความรักใคร่และความเป็นเจ้าของ เนื่องจากอยู่ในสังคม ยังต้องการความรัก การเป็นเจ้าของ บุคคลอื่น รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นคนที่มีคุณค่าของกลุ่มที่เป็นสมาชิกนั้น ๆ

3.5 ความต้องการได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับจากสังคม ซึ่งเป็นความต้องการของบุคคล ที่จะเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสายตาของคนอื่น และได้รับการยอมรับทั่วไปว่าตนเองมีความก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา โดยตระหนักถึงศักยภาพทักษะ ความสามารถของตนเอง และเกิดความเชื่อมั่นในตัวเองสูง

3.6 ความต้องการ ที่จะประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต หมายถึง แนวโน้มของบุคคลที่จะเป็นหรืออยู่ในสถานภาพอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า เป็นความปรารถนาที่จะเป็นอย่างที่ตนเองเป็นอยู่มากขึ้น สูงขึ้น โดยเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถจะเป็นได้ และประสบความสำเร็จ เพื่อที่จะมีศักยภาพในระดับสูงสุด

ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จึงต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาหลากหลายและเข้าใจการศึกษา มีความมุ่งมั่น มีเวลาที่จะอุทิศแรงกายแรงใจพัฒนาสถานศึกษาของชุมชนให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามที่ ชุมชน สังคม และประเทศชาติต้องการซึ่งจะส่งผลให้ชุมชน สังคมเข้มแข็ง และประเทศชาติก้าวหน้า

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรวรรณ เกื้ออนนาดี (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่าสภาพปัจจุบันและปัญหา ในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารที่เน้นความต้องการ ในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมากถึง 4 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

คณิตฐา กลัดเนียม (2546, บทคัดย่อ) ระดับการมีส่วนร่วมด้านวางแผนงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมระดับมาก ในเรื่องการเสนอปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในการจัดการศึกษา รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ด้านการจัดหางบประมาณสนับสนุน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมระดับมาก ในเรื่องการช่วยเหลือระดมทุนหรือปัจจัย เพื่อสนับสนุนการจัด การศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาเป็น การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนช่วยเหลือด้านการเงินแก่สถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมระดับมาก ในเรื่องช่วยเหลือประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษาให้ชุมชนได้รับรู้ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะแก้ปัญหาในการจัดการศึกษาที่เกิดจากผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สำหรับปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านการวางแผนปัญหาที่สำคัญคือ การได้รับจัดสรร

งบประมาณน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ และอนุมัติมาล่าช้า จำนวนเงินไม่แน่นอน ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน หน่วยงานระดับเหนือขึ้นไปควรมีแผนงาน นโยบาย และการวางแผนการบริหารงบประมาณที่แน่นอนและชัดเจน และควรจัดให้มีการอบรม สัมมนา จัดหาเอกสารให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านบทบาทหน้าที่ ความรู้ เรื่องนโยบายและการวางแผนงบประมาณ ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละโรงเรียน มีการประชุมร่วมกันเดือนละ 1-2 ครั้ง เพื่อปรึกษาหารือและวางแผน กำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ส่วนด้านการแสวงหาและสนับสนุนงบประมาณ พบปัญหาคือ ชุมชน เข้าใจว่าการจัดหางบประมาณเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องให้อยู่แล้ว และประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีกำลังทรัพย์ มากพอจะช่วยสนับสนุน จึงควรจัดตั้ง คณะกรรมการร่วมจัดหาทุนสนับสนุนและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบโดยทั่วถึง ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพร้อมที่จะร่วมมือในการสนับสนุนทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์ตามศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ โดยจะต้องมีการประชุมปรึกษาหารือกัน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และด้านใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษาปัญหาที่พบคือ การใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ไม่ชี้แจงให้ชุมชนทราบ หรือดำเนินการไปแล้วจึงแจ้ง ให้ทราบภายหลัง ดังนั้นจึงควรมีการประชุมชี้แจง ปรึกษาหารือหรือรายงานการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบเพื่อความเข้าใจและโปร่งใส ตรวจสอบได้ และรัฐควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา ให้เพียงพอ เพื่อสามารถพัฒนา การศึกษาได้เต็มที่ สนองตอบต่อแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

พัชรินทร์ จูแวน (2546, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านบ่อหลวง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกา รเสนอข้อมูลสภาพปัจจุบันของโรงเรียน วางแผนส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ประสานงานกับชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน ช่วยเหลือด้านแรงงานในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาโรงเรียน แนะนำให้นักเรียนไปศึกษาต่อ ปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้ ที่มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ส่วนข้อเสนอแนะนั้น อยากให้ทางโรงเรียนมีการประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการวางแผน และการประเมินผล พร้อมทั้งสร้างสัมพันธ์ชุมชนที่ดีระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

แวน วิรุฬห์เลิศ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐาน การบริการของโรงเรียนประถมศึกษาศำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชุมพรพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทั้งในภาพรวม และทุกรายด้าน

อยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเห็นของผู้แทนทุกกลุ่ม ทั้งโดยภาพรวมและอีกสองรายด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ และด้านผลประโยชน์

คณะอง สวัสดิ์ศิริรักษ์ (2547, หน้า 43) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัย 1) สภาพการมีส่วนร่วมบริหารโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ลำดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคือ (1) ด้านบริหารวิชาการ (2) ด้านบริหารทั่วไป (3) ด้านงบประมาณ และ (4) ด้านบริหารงานบุคคล) ความสำคัญของปัจจัยของการมีส่วนร่วมบริหารเรียงตามลำดับคือ 1) ผู้บริหาร (2) ครูผู้สอน (3) ชุมชน และ (4) ด้านการบริหารจัดการ

นิภา อินทะวงค์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมครูผู้ปฏิบัติการสอนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน ในด้านการวางแผน การจัดการ การนำองค์การ และการควบคุม ซึ่งครูผู้ปฏิบัติการสอนมีความเห็นว่าด้านการวางแผนควรมีการประชุมชี้แจงให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ครูผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับการจัดทำแผนประจำปี โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม ด้านการจัดการจัดการ ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานและรับฟังความคิดเห็น ด้านการนำองค์การควรให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนมีส่วนร่วมในการนำองค์การและร่วมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ด้านการควบคุมควรให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนมีส่วนร่วมในการควบคุมทั่วถึง ควรจัดระบบการควบคุม การปฏิบัติงานและมีการรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร

มณฑนา เสมอจิตต์(2549, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาตามภารกิจ การบริหาร การศึกษาสถานศึกษาทั้ง 4 งาน โดยร่วมมืออยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความร่วมมืออยู่ในระดับมาก ในงานวิชาการและงานบริหารทั่วไป และมีความร่วมมือ อยู่ในระดับปานกลางในงานงบประมาณและงานบุคลากร ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่เป็นแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือคือ สถานศึกษาต้องแนะนำชี้แจงผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรขอ ความสนับสนุนงบประมาณจากประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ผู้บริหารและครู ควรออกไปเยี่ยมบ้านผู้ปกครองเพื่อมีโอกาสพูดคุย ใกล้ชิดกับผู้ปกครองให้มากขึ้นกว่าเดิม

สมบัติ ลีวิวงศ์เครือ (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพความพร้อมของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนั กงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำปาง เขต 1 สภาพความพร้อมของชุมชนต่อการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม มีความพร้อมอยู่ในระดับกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยระดับ ความพร้อมจากมากไปหาน้อย คือ ด้านคน ด้านการจัดการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่และ ด้านการเงิน เมื่อจำแนกความคิดเห็นของผู้นำชุมชนตามกลุ่มอายุและเขตการปกครองที่อาศัยอยู่ พบว่า ผู้นำชุมชนทุกกลุ่มอายุ ทุกเขตการปกครองมีความเห็นว่าสภาพความพร้อมของชุมชน อยู่ในระดับกลาง พบปัญหาและอุปสรรคของชุมชนต่อการ ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา ที่สำคัญคือ ชุมชนขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษา คนในชุมชนไม่มีเวลาร่วม กิจกรรมของสถานศึกษาอย่างเต็มที่ เพราะต้องทำมาหาเลี้ยงชีพและสถานศึกษาขาดการ ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน ได้รับรู้ปัญหาความต้องการต่าง ๆ ข้อเสนอแนะและแนวทาง แก้ไขคือ ให้มีการประสานงานและมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงต่อเนื่องเป็นประจำ ให้มีการประชุมอบรม สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชน และให้ทางราชการจัดงบประมาณให้กับ สถานศึกษามากขึ้น

ดิเรก ดั่งงลอย และคณะ (2550, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโ รงเรียนเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีส่วนร่วมสูงสุดคือ ด้านกิจการนักเรียน รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรและด้าน อาคารสถานที่ ตามลำดับ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกั น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการศึกษาสรุปการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาได้ว่า

1. การบริหารวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้ กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้ สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญ ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งใน การบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและ

กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกี่ยวเนื่องการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2. การบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

3. การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนา ความรู้ ความสามารถ มีขวัญ กำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การบริหารงานทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน บัณฑิต มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในฐานะบุคคลที่ต้องปฏิบัติตามนโยบาย มาตรฐาน การบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีความเต็มใจ กระตือรือร้น มีความรู้ มีความเข้าใจ พัฒนาตนเอง ในการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษา เป็นคณะบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วิธีการดำเนินการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอาง จังหวัด ลำปาง ศึกษาได้ดำเนินการศึกษา โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนสำคัญดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้ ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจากโรงเรียนผาแดงวิทยา โรงเรียนบ่อสี่เหลี่ยมวิทยา โรงเรียนแม่ฮ้างวิทยา โรงเรียนแม่ป้านวิทยา โรงเรียนบ้านอ้อน โรงเรียนบ้านบ่อห่อ โรงเรียนบ้านสบพลึง โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 85 และโรงเรียนบ้านแม่ตีปีการศึกษา 2554 อำเภอาง จังหวัดลำปางจำนวนทั้งสิ้น 86 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์โดยอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาปีการศึกษา 2554 อำเภอาง จังหวัด ลำปาง ในด้านบริหารงาน 4 งาน คือด้านบริหารงาน วิชาการ ด้านการบริการงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงาน ทั่วไป เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวิธีสร้างแบบสอบถาม เพื่อสร้างแบบสอบถาม

2. การออกแบบ ผู้ศึกษา ศึกษาข้อมูลประมวลความรู้ที่จะเป็นขอบเขตและโครงสร้างของแบบสอบถาม และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

3. การพัฒนา ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจหา ความตรงตามโครงสร้างและเนื้อหา จากนั้นผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและผ่านการพิจารณาถ้อยแถลงจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (ค่า IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

ข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องหรือไม่ มีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจข้อคำถามนั้น วัดตรงตามจุดประสงค์ของการวัด

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจข้อคำถามนั้น วัดตรงตามจุดประสงค์ของการวัด

ให้ -1 เมื่อแน่ใจข้อคำถามนั้น วัดไม่ตรงตามจุดประสงค์ของการวัด

วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาโดยใช้สูตร ดังนี้ สุรพงษ์ คงสัตย์ 2555, สืบออนไลน์

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำมาหาค่าเฉลี่ยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และได้ IOC เท่ากับ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ขอลงหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา ถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน ขยายโอกาส การศึกษา ปีการศึกษา 2554 อำเภอจาง จังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2554 เพื่อ ขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีมีหนังสือนำเก็บข้อมูลจาก คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเดินทางไป เก็บด้วยตนเอง แล้วเก็บรวบรวม ข้อมูลกลับด้วยตนเอง จำนวน 86 ฉบับ ซึ่งก่อนตอบแบบสอบถามผู้ศึกษาได้อธิบายวัตถุประสงค์และชี้แจงการตอบ แบบสอบถามให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเอง

2. เก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ เตรียมนำข้อมูล ไปวิเคราะห์เชิงสถิติ

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ทั้ง 86 ฉบับ เตรียมนำข้อมูลไปวิเคราะห์เชิงสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วม ปัญหาและข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2554 อำเภอจาง จังหวัดลำปาง ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านการบริการงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงาน ทั่วไป

1. วิเคราะห์โดยใช้ สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวผู้ศึกษาได้กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย เป็นช่วง ๆ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. นำปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2554 อำเภอวัง จังหวัดลำปาง
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่แล้วนำเสนอเป็นความเรียงรูปตาราง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2554 จำนวน 86 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา จำนวน 7 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมดจำนวน 86 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.85 ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะวิเคราะห์ ข้อมูล โดยใช้ความถี่แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	55	64.00
2) ปริญญาตรี	18	20.90
3) สูงกว่าปริญญาตรี	13	15.10
รวม	86	100.00
2. ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา		
1) ประธานกรรมการ	9	10.50
2) ผู้แทนผู้ปกครอง	9	10.50
3) ผู้แทนองค์กรชุมชน	9	10.50
4) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	9	10.50
5) ผู้แทนศิษย์เก่า	9	10.50
6) ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนา	10	11.60
7) ผู้ทรงคุณวุฒิ	14	16.20
8) ผู้แทนครู	8	9.20
9) ผู้บริหารสถานศึกษา	9	10.50
รวม	86	100.00
3. ประสบการณ์การเป็นคณะกรรมการ		
1) ไม่เกิน 2 ปี	8	9.30
2) 2 – 4 ปี	42	48.80
3) 4 ปีขึ้นไป	36	41.90
รวม	86	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 20.90 น้อยที่สุดคือระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 15.10 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.20 รองลงมาคือ ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนา คิดเป็นร้อยละ 11.60 ประธานกรรมการผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.50 และผู้แทนครู คิดเป็นร้อยละ 9.20 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา 2-4 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.80 มีประสบการณ์ 4 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 41.90 และมีประสบการณ์ไม่เกิน 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.30 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอถ้ำทอง จังหวัดลำปาง ทั้ง 4 ด้าน

	การมีส่วนร่วม	(μ)	(σ)	แปลผล
1	ด้านบริหารงานวิชาการ	4.07	0.78	มาก
2	ด้านบริการงานงบประมาณ	4.00	0.97	มาก
3	ด้านบริหารงานบุคคล	4.10	0.78	มาก
4	ด้านบริหารงานทั่วไป	4.20	0.84	มาก
	รวม	4.09	0.84	มาก

จากตาราง 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอถ้ำทอง จังหวัดลำปาง ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบริหารงานทั่วไป ($\mu = 4.20$) รองลงมาคือด้านบริหารงาน บุคคล ($\mu = 4.10$) ด้านบริหารงาน วิชาการ ($\mu = 4.07$) และด้านบริหารงานงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.00$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอวาร จังหวัด
ลำปาง ด้านบริหารงานวิชาการ

การมีส่วนร่วมด้านบริหารงานวิชาการ	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาประจำปีของสถานศึกษา	3.87	0.85	มาก
2 ให้คำปรึกษาในการกำหนดนโยบายหรือ แนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	4.07	0.79	มาก
3 ให้ข้อเสนอแนะสถานศึกษาในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	4.05	0.78	มาก
4 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.15	0.71	มาก
5 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดแหล่ง เรียนรู้เพื่อชุมชน	4.20	0.73	มาก
6 รับผิดชอบต่อประเมินผลการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.07	0.79	มาก
รวม	4.07	0.78	มาก

จากตาราง 4 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอวาร จังหวัดลำปาง ด้านบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก
($\mu = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อ
ชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.20$) รองลงมา ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ที่ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ($\mu = 4.15$) ให้คำปรึกษาในการกำหนดนโยบายหรือ
แนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และรับผิดชอบต่อประเมินผลการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 4.07$) ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนา
การศึกษาประจำปีของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.05$) และ การมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะ
ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 3.87$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
การศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอวาร จังหวัด
ลำปาง ด้านบริหารงานงบประมาณ

การมีส่วนร่วมด้านบริหารงานงบประมาณ	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ให้ข้อเสนอแนะจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน งบประมาณของสถานศึกษา	3.83	1.02	มาก
2 ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณในสถานศึกษา	3.77	1.03	มาก
3 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการ ระดมทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการจัด การศึกษา	4.13	0.90	มาก
4 เสนอแนะการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ จาก ภายนอกมาจัดการศึกษา	4.19	0.88	มาก
5 สนับสนุนจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียน	4.23	0.92	มาก
6 กำกับตรวจสอบการใช้งบประมาณของ สถานศึกษา	3.86	1.05	มาก
รวม	4.00	0.97	มาก

จากตาราง 5 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาชั้นพื้นฐาน โรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอวาร จังหวัดลำปาง ด้านบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับมาก
($\mu = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สนับสนุนจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียน มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด ($\mu = 4.23$) รองลงมา เสนอแนะการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ จากภายนอกมาจัดการศึกษา
($\mu = 4.19$) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการจัด
การศึกษา ($\mu = 4.13$) กำกับตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษา ($\mu = 3.86$) ให้ข้อเสนอแนะ
จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ($\mu = 3.83$) และการมีส่วนร่วม ติดตาม
การใช้จ่ายงบประมาณในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 3.77$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอวาร จังหวัด
ลำปาง ด้านบริหารงานบุคคล

การมีส่วนร่วมด้านบริหารงานบุคคล	(μ)	(σ)	แปลผล
1 เสนอแนวทางการจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงาน ในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา	3.83	0.82	มาก
2 ส่งเสริมสนับสนุนจัดหาวิทยากรภายนอก มาใช้จัดการศึกษา	4.05	0.79	มาก
3 ส่งเสริมสนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้จัดการศึกษา	4.23	0.69	มาก
4 พิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งที่ปรึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.16	0.73	มาก
5 พิจารณาเห็นชอบการวางแผนการพัฒนา บุคลากรของสถานศึกษา	4.14	0.74	มาก
6 ส่งเสริมให้มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ บุคลากรในสถานศึกษา	4.20	0.76	มาก
7 ร่วมพิจารณาการรับ การโอน การย้ายของ บุคลากรมาปฏิบัติงานในสถานศึกษา	4.16	0.73	มาก
8 ร่วมพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในสถานศึกษา	4.03	0.88	มาก
รวม	4.10	0.77	มาก

จากตาราง 6 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอวาร จังหวัดลำปาง ด้านบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่งเสริมสนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการศึกษา ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.23$) รองลงมา ส่งเสริมให้มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.20$) พิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งที่ปรึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมพิจารณาการรับ การโอน การย้ายของบุคลากรมาปฏิบัติงานในสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.16$) เท่ากัน พิจารณาเห็นชอบการวางแผนการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ($\mu = 4.14$) ส่งเสริมสนับสนุนจัดหาวิทยากรภายนอกมาใช้จัดการศึกษา

($\mu = 4.05$) ร่วมพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ($\mu = 4.03$) และการมีส่วนร่วม เสนอแนวทางการจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 3.83$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอท่าว จังหวัดลำปาง ด้านบริหารงานทั่วไป

การมีส่วนร่วมด้านบริหารงานทั่วไป	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติราชการของสถานศึกษา	3.94	0.87	มาก
2 ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน	4.06	0.85	มาก
3 ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาสถานศึกษา	4.20	0.81	มาก
4 ให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ	4.28	0.80	มาก
5 ส่งเสริมสนับสนุนรณรงค์ให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ	4.30	0.86	มาก
6 สนับสนุนจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพให้แก่บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในสถานศึกษา	4.19	0.88	มาก
7 ให้คำปรึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา	4.21	0.84	มาก
8 ให้การดูแล ป้องกัน รักษาทรัพย์สินของสถานศึกษา	4.27	0.85	มาก
9 เห็นชอบดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา	4.37	0.81	มาก
รวม	4.20	0.84	มาก

จากตาราง 7 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง ด้านบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เห็นชอบดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.37$) รองลงมา ส่งเสริมสนับสนุนแรงศรัทธาให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ ($\mu = 4.30$) ให้ความร่วมมือเป็นคู่ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ($\mu = 4.28$) ให้การดูแล บำรุงรักษาทรัพย์สินของสถานศึกษา ($\mu = 4.27$) ให้คำปรึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ($\mu = 4.21$) ให้คำปรึกษาแนะนำและสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาสถานศึกษา ($\mu = 4.20$) สนับสนุนจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพให้แก่บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในสถานศึกษา ($\mu = 4.19$) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน ($\mu = 4.06$) ส่วนการมีส่วนร่วม ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 3.94$)

**ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอองาร
จังหวัดลำปาง จากแบบสอบถามปลายเปิด**

ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ผู้ศึกษาได้สรุปและนำเสนอตามลำดับค่าความถี่ (f) จากมากไปหาน้อยดังนี้ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วสรุปนำเสนอในรูปตาราง

**ตาราง 8 แสดงปัญหาการมีส่วนร่วมและแนวทางแก้ไขของคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอองาร จังหวัดลำปาง**

ปัญหาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	แนวทางแก้ไขของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านบริหารวิชาการ	ด้านบริหารวิชาการ
1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เวลาที่สถานศึกษาเสนองานอะไรมา ก็ไม่เห็นควรตามที่สถานศึกษาเสนอ	1. สถานศึกษาควรจัดอบรม ศึกษาดูงาน สัมมนาและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีความรู้ ไม่เข้าใจงานด้านวิชาการ จึงไม่สามารถให้คำปรึกษาได้ดี	2. สถานศึกษาควรให้ความรู้ด้านวิชาการและงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนการปฏิบัติงานในหน้าที่
ด้านบริหารงบประมาณ	ด้านบริหารงบประมาณ
1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ทราบเรื่องงบประมาณของสถานศึกษา	1. ควรมีการแจ้งงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจัดสรรให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบก่อนการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ซึ่งอาจทำเป็นหนังสือแจ้งให้ทราบก็ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัญหาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	แนวทางแก้ไขของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านบริหารทั่วไป	ด้านบริหารทั่วไป
1. สถานศึกษาขาดการประชาสัมพันธ์งานของสถานศึกษา	1. ควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของสถานศึกษาทุกสิ้นเดือนเพื่อผู้เกี่ยวข้องจะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ และหากกรรมการสถานศึกษาท่านใดไม่ได้เข้าร่วมการดำเนินงานของสถานศึกษา ควรแจ้งให้กรรมการสถานศึกษาท่านนั้นทราบภายหลัง
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความเอาใจใส่ในงานของสถานศึกษา	2. ควรให้คำตอบแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน
3. ไม่มีเวลา เพราะต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว	3. ควรสร้างความตระหนัก และหาแนวร่วมในการทำงาน

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วม สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภองาว จังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2554 จำนวน 86 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ซึ่งเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมใน ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป จากการแจกแบบสอบถาม จำนวน 87 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 86 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.85 วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ คำบรรยาย และสอบถามแบบปลายเปิดสอบถามสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปนำเสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริการงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายด้านพบว่า

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.00 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ เป็นผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.20 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา 4 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.80

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับมากที่สุด พบว่า ด้านการบริหารงานทั่วไป ค่าเฉลี่ย 4.20 ด้านการบริหารงานบุคคล ค่าเฉลี่ย 4.10 ด้านการบริหารงานวิชาการ ค่าเฉลี่ย 4.07 และด้านการบริหารงานงบประมาณ ค่าเฉลี่ย 4.00

ด้านการบริหารงานวิชาการ การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัด ลำปาง ด้านการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา จัดแหล่งเรียนรู้เพื่อชุมชน ค่าเฉลี่ย 4.20 รองลงมา ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ค่าเฉลี่ย 4.15 ให้คำปรึกษาในการกำหนดนโยบายหรือ แนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา รับทราบการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.07 เท่ากัน ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี ของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.05 และการมีส่วนร่วม ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.87

ด้านการบริหารงาน งบประมาณ การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัด ลำปาง ด้านการบริหารงาน งบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดคือ สนับสนุนจัดหา ทุนการศึกษาให้นักเรียน ค่าเฉลี่ย 4.23 รองลงมา เสนอแนะการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ จาก ภายนอกมาจัดการศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.19 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการระดมทรัพยากร ท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.13 กำกับตรวจสอบการใช้งบประมาณของ สถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 3.86 ให้ข้อเสนอแนะจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 3.83 และการมีส่วนร่วม ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณในสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด 3.77

ด้านการบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัด ลำปาง ด้านการบริหารงานบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ส่งเสริมสนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัด การศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.23 รองลงมา ส่งเสริมให้มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร ในสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.20 พิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งที่ปรึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมพิจารณาการรับ การโอน การย้ายของบุคลากรมาปฏิบัติงาน ในสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.16 เท่ากัน พิจารณาเห็นชอบการวางแผนการพัฒนากุศลกรข อง สถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.14 ส่งเสริมสนับสนุนจัดหาวิทยากรภายนอกมาใช้จัดการศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.05 ร่วมพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.03 และ

การมีส่วนร่วมเสนอแนวทางการจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานในส่วนต่างๆ ของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด 3.83

ด้านการบริหารงานทั่วไป การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัด ลำปาง ด้านการบริหารงานทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่าคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ที่สุด คือ เห็นชอบดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของ สถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.37 รองลงมา ส่งเสริมสนับสนุนรณรงค์ให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลาน เข้าเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ ค่าเฉลี่ย 4.30 ให้ความ ร่วมมือเป็น ผู้ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ค่าเฉลี่ย 4.28 ให้การดูแลป้องกัน รักษาทรัพย์สินของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.27 ให้คำปรึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.21 ให้คำปรึกษา แนะนำและสนับสนุนการดำเนินงานในก ารพัฒนาสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.20 สนับสนุนจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพให้แก่บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน ในสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.19 ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน 4.06 ส่วนการมีส่วนร่วม ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เพื่อจัดทำ แผนปฏิบัติการของสถานศึกษา มีน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.97

ปัญหาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง ที่สำคัญคือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ทราบ บทบาทและหน้าที่ของตนเอง เวลาที่สถานศึกษา เสนองงานอะไรมา กรรมการสถานศึกษา ก็ จะ เห็นควรตามที่สถานศึกษาเสนอเนื่องจากกรรมการสถานศึกษาไม่มีความรู้ในงานนี้คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ทราบเรื่องงบประมาณของสถานศึกษาขาดการประชาสัมพันธ์ งานของสถานศึกษา ขาดความเอาใจ ใส่งานของสถานศึกษาและไม่มี เวลา เพราะต้องทำงาน หาเลี้ยงครอบครัว และสถานศึกษา ไม่มีแผนงานการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน ข้อเสนอแนะคือ สถานศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้อง ควรจัดอบรมเกี่ยวกับบทบาท ของคณะกรรมการการศึกษาและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาให้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ให้ความรู้เกี่ยวกับงานด้านวิชาการและงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีการแจ้งงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจัดสรรให้คณะกรรมการ สถานศึกษาทราบก่อนการดำเนินงานภายในสถานศึกษาซึ่งอาจทำเป็นหนังสือแจ้งให้ทราบก็ได้ควรมี การแจ้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของสถานศึกษาทุก ๆ สัปดาห์ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องจะได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ และหากกรรมการสถานศึกษาท่านใดไม่ได้เข้าร่วมการดำเนินงานของสถานศึกษา สถานศึกษา ควรแจ้งให้กรรมการ สถานศึกษาท่านนั้นทราบภายหลัง ควรให้ค่าตอบแทน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ตลอดจนสร้างความตระหนัก และหาแนวร่วมในการทำงาน และสถานศึกษาควรมีแผนงานการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง ผู้ศึกษานำมาอภิปรายดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภองาว จังหวัดลำปาง ทั้ง 4 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาต้อยละ 4.12 ซึ่งผลการศึกษา สอดคล้อง(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) กระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมจากบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และสถาบันสังคมอื่น ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบัน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเริ่มมีความกระตือรือร้น และเห็นความสำคัญของการเสาะแสวงหาความร่วมมือเริ่มมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนมากขึ้น ผลการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระดิเรก ด้วงลอย และคณะ (2550, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีส่วนร่วมสูงสุดคือ ด้านกิจการนักเรียน รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรและด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ

1.1 การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภองาวจังหวัดลำปางในด้านการบริหารงานวิชาการผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ คณะอง สวัสดิ์ศิริรักษ์ (2547, หน้า 43) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา ที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่มากขึ้น และมีความมุ่งมั่นที่จะร่วมพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองาว จังหวัด ลำปาง มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษา จัดแหล่งเรียนรู้เพื่อชุมชน มาก และส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ

ความต้องการของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาเริ่มเข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ , 2546)

1.2 การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำปาง ในด้านการบริหารงานงบประมาณการศึกษาโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษา สอดคล้องกับ คณิตฐา กลัดเนียม(2546, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำปาง ระดับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนงบประมาณ อยู่ในระดับมากในเรื่องการช่วยเหลือระดมทุนหรือปัจจัยเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การสนับสนุนช่วยเหลือด้านการเงินแก่สถานศึกษา

1.3 การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำปาง ในด้านการบริหารงานบุคคลการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษา สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วัลลภ บุญกิตติเจริญ (2547) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดจังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาเห็น ความสำคัญของบุคลากรในสถานศึกษา เพราะบุคลากรเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาสำเร็จไปด้วยดี

1.4 การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำปาง ในด้านการบริหารงานทั่วไป การศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษา สอดคล้องกับ มัทธนา เสอมนจิตต์(2549, บทคัดย่อ) ศึกษาความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกิ่งอำเภอยางชุมน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 ความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในงานบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะด้านการบริหารงานทั่วไปเป็นนโยบายการจัดการศึกษา ที่เอื้อทุกฝ่ายมีโอกาสเข้ามา มีส่วนร่วม ในการพัฒนาสถานศึกษา รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นคนที่มีคุณค่าของสังคม (Abraham H. Maslow)

2. การศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำปาง ผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอมากที่สุดคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่มีความรู้ความเข้าใจ

ในการปฏิบัติหน้าที่ จึงไม่กล้าแสดงความคิด ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับสรุปผล ใควาณิช (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษาของ คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอสปราบ จังหวัดลำปาง พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเผยแพร่ความรู้ บทบาท อำนาจ หน้าที่ ให้แก่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เข้าใจอย่างแท้จริง เพื่อจะ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้อำนวยการ สถานศึกษา ควรกระตุ้นให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ควรอธิบายและปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานเห็นความตั้งใจและจริงจังในการพัฒนาสถานศึกษา และมีผลงานที่เป็นเชิงประจักษ์
2. สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการ อบรม สัมมนา ให้ความรู้แก่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นทุกท่านก่อนการปฏิบัติหน้าที่ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกา รศึกษาขั้นพื้นฐานทุกปีการศึกษา และมอบ รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติ ตลอดจนมีการเผยแพร่ผลงานของคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ในระดับจังหวัดลำปาง
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เช่น ระดับการศึกษา ประสบการณ์การเป็นคณะกร มการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายได้ เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาความต้องการพัฒนางานสถานศึกษาของคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: การศาสนา กรมการศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ(2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: **คุรุสภาลาดพร้าว**
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). **แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). **ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คุรุสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ(2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช2547**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). **คู่มือการสรรหา และการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).
- คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). **คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ** กรุงเทพฯ: การศาสนา สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- คณิตฐา กัดเนียม. (2546). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองลำพูน**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- คะนอง สวัสดิ์รักษ์. (2547). **ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต๒**. วิทยานิพนธ์ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

- ดิเรก ดั่งลอย และคณะ. (2550). **ศึกษาศาสตร์มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- นิภา อินทวงค์(2548). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต**. วิทยานิพนธ์ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- มัณฑนา เสอมจิตต์. (2549). **ศึกษาความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูนเขต2**. วิทยานิพนธ์ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- วรวรรณ ตันทเสน. (2546). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตำบลบ่อแก้วอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วรวรรณ เกื้ออนนาดี. (2544). **การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วัลลภ บุญกิตติเจริญ. (2547). **ศึกษาศาสตร์มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดจังหวัดฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- แวน วิรุฬห์เลิศ. (2546). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการบริการของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร**. วิทยานิพนธ์ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- สมบัติ สิริวงศ์เครือ. (2549). **สภาพความพร้อมของชุมชนต่อการให้ความร่วมมือในการจัดการการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1**. วิทยานิพนธ์ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). **คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2547). **คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรศาสนา

- สำนักงานคุรุสภา(2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542** (พิมพ์ครั้งที่2).
กรุงเทพฯ:คุรุสภาลาดพร้าว
- สำนักบริการข้อมูลและสารสนเทศ. (27 สิงหาคม 2552). **ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของ
มาสโลว์**. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2554, จาก [http:// www.idis.ru.ac.th/report/](http://www.idis.ru.ac.th/report/)
- สุทัน ทาวงศ์มา. (2544). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนแก้ไขปัญหา
สาธารณสุขของหมู่บ้านแม่ต๋ำ ตำบลเสริมซ้าย อำเภอสว่างงาม จังหวัดลำปาง.**
การศึกษาแบบอิสระ ส.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สุพักตร์ พิบูลย์. (6 กรกฎาคม 2554). **คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สืบค้นเมื่อ 7
ตุลาคม 2554, จาก http://www.gotoknow.org/profiles/users/pibool_kurupatana
- สุรชาติ วั่งซ้าย. (2551). **สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ลำพูน เขต 2**. วิทยานิพนธ์.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- สุรพงษ์ คงสัตย์. (9 กุมภาพันธ์ 2555). **การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC).**
สืบค้นเมื่อ 21 เมษายน 2555, จาก <http://www.mcu.ac.th/>
- สุรพล ไค้วาณิช. (2542). **ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของ
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง**. การค้นคว้า
แบบอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี
2. ท่านเป็นผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มใด
 ประธานกรรมการ
 ผู้แทนผู้ปกครอง
 ผู้แทนองค์กรชุมชน
 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ผู้แทนศิษย์เก่า
 ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนา
 ผู้ทรงคุณวุฒิ
 ผู้แทนครู
 ผู้บริหารสถานศึกษา
3. ท่านมีประสบการณ์การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ไม่เกิน 2 ปี
 2 - 4 ปี
 4 ปีขึ้นไป

ข้อ	ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ด้านบริหารงานบุคคล เสนอแนวทางการจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา					
24.	ส่งเสริมสนับสนุนจัดหาวิทยากรภายนอกมาใช้จัดการศึกษา					
3.	ส่งเสริมสนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการศึกษา					
4.	พิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งที่ปรึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
5.	พิจารณาเห็นชอบการวางแผนการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา					
6.	ส่งเสริมให้มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในสถานศึกษา					
7.	ร่วมพิจารณาการรับ การโอน การย้ายของบุคลากรมาปฏิบัติงานในสถานศึกษา					
8.	ร่วมพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา					

ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา

ปัญหาในการมีส่วนร่วมการบริหารงาน	ข้อเสนอแนะ
ด้านบริหารงานบุคคล	ด้านบริหารงานบุคคล
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อ	ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ด้านบริหารงานทั่วไป ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเพื่อจัดทำ แผนปฏิบัติการราชการของสถานศึกษา					
2.	ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสภามหา					
3.	ให้คำปรึกษา แนะนำและสนับสนุน การดำเนินงานในการพัฒนาสถานศึกษา					
4.	ให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงานระหว่าง สถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ					
5.	ส่งเสริมสนับสนุนบรรณารักษ์ให้ผู้ปกครอง หลานเข้าเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ					
6.	สนับสนุนจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพให้แก่ บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในสถานศึกษา					
7.	ให้คำปรึกษาในการจัดทำแผนพัฒนา การศึกษา					
8.	ให้การดูแล ป้องกัน รักษาทรัพย์สินของ สถานศึกษา					
9.	เห็นชอบดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของ สถานศึกษา					

ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา

ปัญหาในการมีส่วนร่วมการบริหารงาน	ข้อเสนอแนะ
ด้านบริหารงานทั่วไป	ด้านบริหารงานทั่วไป
.....
.....
.....

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	อติภรณ์ ศรีนันทา
วัน เดือน ปี เกิด	23 มิถุนายน 2517
ที่อยู่ปัจจุบัน	19/3 หมู่ที่ 5 ตำบลนาแก อำเภอองาร จังหวัดลำปาง 52110
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนแม่ฮ่องสอนวิทยา หมู่ที่ 4 ตำบลนาแก อำเภอองาร จังหวัดลำปาง 52110
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูชำนาญการ
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2551	โรงเรียนแม่ฮ่องสอนวิทยา ตำบลนาแก อำเภอองาร จังหวัดลำปาง
พ.ศ. 2544	โรงเรียนบ้านปางถ้ำ ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
พ.ศ. 2542	โรงเรียนแม่สละ ตำบลแม่สละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	ค.บ. (วิทยาศาสตร์ทั่วไป) สถาบันราชภัฏลำปาง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

